

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering waarbij de ernstige droogte van 1 maart tot en met 31 augustus 2022 als een ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van die ramp wordt afgebakend.

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In de loop van 2022 veroorzaakte een periode van ernstige droogte in Vlaanderen schade. Dit schadelijk weersverschijnsel werd afgetoetst aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria, gesteld in artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest.

Op basis van de analyse is gebleken dat de wetenschappelijke adviesinstantie (het KMI) bevestigt dat de droogte van 1 maart tot en met 31 augustus 2022 de vereiste terugkeerperiode van 30 jaar heeft overschreden.

Op basis van deze analyse blijkt dat de droogte van 1 maart tot en met 31 augustus 2022 voldoet aan het wetenschappelijke erkenningscriterium en voor erkenning als ramp in aanmerking kan worden genomen voor 251 Vlaamse gemeenten, waarvoor schademeldingen werden ingediend.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit heeft betrekking op het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 25 april 2023.

Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting werd gegeven op 25/05/2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Situering

In de periode van 01/03/2022 tot en met 31/08/2022 heeft Vlaanderen te maken gehad met uitzonderlijke droogte.

Het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest vormt de basis voor de erkenning van uitzonderlijke schadelijke weersverschijnselen als ramp. Artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 bepaalt de erkenningsvoorwaarden van dit weersverschijnsel als ramp:

Een periode van ernstige droogte kan als ramp erkend worden als de hoeveelheid neerslag, de frequentie van de neerslag, de bodemwaterreserves en het vochtverlies door evapotranspiratie samen een productieverlies van de teelten en niet-binnengehaalde oogsten of van het vee veroorzaken. Het Vlaams Rampenfonds houdt bij de beoordeling rekening met een terugkeerperiode van dertig jaar. Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van de droogte aan de hand van de adviezen van het KMI.

2. Erkenningscriteria

In toepassing van artikel 4 van het voormelde decreet van 5 april 2019 dient er, bij overschrijding van de financiële drempel, bepaald in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 oktober 2020 tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019, niet voldaan te worden aan de wetenschappelijke erkenningscriteria.

Artikel 3 van het besluit stelt dat het natuurverschijnsel met uitzonderlijk karakter voldoet aan het financiële criterium als het Vlaams Rampenfonds vaststelt, op basis van de ontvangen ramingen van de schadelijders conform artikel 16, dat dat natuurverschijnsel op het grondgebied van het Vlaamse Gewest minstens voor honderd miljoen EUR schade aan private en openbare goederen heeft veroorzaakt. Na jaarlijkse indexatie op basis van de consumptie-index bedraagt deze drempel op heden 106.179.981,63 EUR.

De ontvangen ramingen bedragen 57 miljoen EUR en bijgevolg is er niet voldaan aan het financiële criterium.

Het Vlaams Rampenfonds beoordeelt de omvang van de droogte aan de hand van de adviezen van het KMI.

3. Verloop van het adviesproces bij het KMI in het kader van de erkenning

- **21/09/2022:** consultatie van het KMI over de afbakening van de periode
- **27/09/2022:** ontvangst afbakening periode 01/03/2022 tot en met 31/08/2022
- **08/12/2022:** na verloop van de indieningstermijn van 60 dagen, waarbinnen schadelijders melding van de schade kunnen doen, werd de vraag voor advies aan het KMI gericht, inclusief aanstiplijst gemeenten
- **30/03/2023:** ontvangst van het definitief advies van het KMI over de gemeenten waar schade werd gemeld

4. Besluit

Op basis van de door het Vlaams Rampenfonds ontvangen schademeldingen, de wetenschappelijke erkenningscriteria en het ontvangen advies van 30/03/2023 van het KMI komen de 251 gemeenten van waaruit schademeldingen werden ingediend, in aanmerking om erkend te worden als de ramp droogte 2022 die zich heeft voorgedaan van 01/03/2022 tot en met 31/08/2022.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1. Omschrijving van het weersverschijnsel dat aanleiding geeft tot erkenning op basis van het wetenschappelijk erkenningscriterium.

In de loop van 2022 veroorzaakte een periode van ernstige droogte in Vlaanderen uitzonderlijke schade.

Dit schadelijk weersverschijnsel werd afgetoetst aan de vereiste wetenschappelijke erkenningscriteria. De analyse van de wetenschappelijke adviesinstantie (in casu het KMI) bevestigt dat de droogte van 1 maart tot en met 31 augustus 2022 voor de 251 gemeenten in Vlaanderen van waaruit schademeldingen werden ingediend de vereiste terugkeerperiode van 30 jaar heeft overschreden.

Art. 2. Opsomming van de gemeenten die voor erkenning in aanmerking komen.

Het Vlaams Rampenfonds heeft 871 schademeldingen ontvangen, die betrekking hebben op 251 gemeenten voor een totaal gemeld schadebedrag van 57 miljoen EUR.

Voor volgende 251 steden en gemeenten werden schademeldingen voor de droogte van 2022 ontvangen:

Aalter, Aarschot, Affligem, Alken, Alveringem, Antwerpen, Anzegem, Ardoorie, Arendonk, As, Assenede, Avelgem, Baarle-Hertog, Balen, Beernem, Beerse, Begijnendijk, Bekkevoort, Beringen, Berlaar, Berlare, Beveren, Bierbeek, Blankenberge, Bocholt, Boechout, Bonheiden, Boom, Borgloon, Bornem, Borsbeek, Boutersem, Brakel, Brasschaat, Brecht, Bredene, Bree, Brugge, Damme, De Haan, De Panne, De Pinte, Deerlijk, Deinze, Denderleeuw, Dendermonde, Dentergem, Dessel, Destelbergen, Diest, Diksmuide, Dilbeek, Dilsen-Stokkem, Duffel, Eeklo, Erpe-Mere, Essen, Evergem, Galmaarden, Gavere, Geel, Geetbets, Gent, Geraardsbergen, Gingelom, Gistel, Glabbeek, Gooik, Grobbendonk, Haacht, Halen, Halle, Ham, Hamme, Hamont-Achel, Harelbeke, Hasselt, Hechtel-Eksel, Heers, Heist-op-den-Berg, Hemiksem, Herent, Herentals, Herenthout, Herk-de-Stad, Herne, Herselt, Herzele, Heusden-Zolder, Heuvelland, Hoegaarden, Holsbeek, Hoogdele, Hoogstraten, Horebeke, Houthalen-Helchteren, Houthulst, Hulshout, Ichtegem, Ieper, Ingelmunster, Izegem, Jabbeke, Kalmthout, Kapellen, Kaprijke, Kasterlee, Kinrooi, Kluisbergen, Knokke-Heist, Koekelare, Koksijde, Kontich, Kortemark, Kortenaken, Kortenberg, Kortesse, Kortrijk, Kruike, Kruisem, Kuurne, Laakdal, Laarne, Lanaken, Landen, Langemark-Poelkapelle, Lebbeke, Ledegem, Lendeledede, Lennik, Leopoldsburg, Leuven, Lichtervelde, Lier, Lierde, Lievegem, Lille, Linter, Lo-Reninge, Lochristi, Lokeren, Lubbeek, Maarkedal, Maaseik, Maasmechelen, Machelen, Maldegem, Malle, Mechelen, Meerhout, Meise, Menen, Merchtem, Merelbeke, Merksplas, Meulebeke, Middelkerke, Moerbeke, Mol, Moorslede, Mortsel, Nazareth, Nieuwerkerken, Nieuwpoort, Nijlen, Ninove, Olen, Oostende, Oosterzele, Oostkamp, Oostrozebeke, Oud-Turnhout, Oudenaarde, Oudenburg, Oudsbergen, Overijse, Peer, Pepingen, Pittem, Poperinge, Putte, Puurs-Sint-Amands, Ranst, Ravels, Retie, Riemst, Rijkevorsel, Roeselare, Ronse, Rotselaar, Ruiselede, Rumst, Schelle, Scherpenheuvel-Zichem, Schilde, Schoten, Sint-Gillis-Waas, Sint-Katelijne-Waver, Sint-Laureins, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Martens-Latem, Sint-Niklaas, Sint-Truiden, Spiere-Helkijn, Stabroek, Staden, Stekene, Temse, Tervuren, Tessenderlo, Tielt, Tielt-Winge, Tienen, Tongeren, Torhout, Tremelo, Turnhout, Veurne, Vleteren, Voeren, Vorselaar, Vosselaar, Waasmunster, Wachtebeke, Waregem, Wellen, Wervik, Westerlo, Wetteren, Wevelgem, Wichelen, Wielsbeke, Willebroek, Wingene,

Wommelgem, Wortegem-Petegem, Wuustwezel, Zandhoven, Zaventem, Zedelgem, Zele, Zelzate, Zoersel, Zonnebeke, Zottegem, Zoutleeuw, Zuienkerke, Zulte, Zwalm, Zwevegem en Zwijndrecht.

Rekening houdend met de wetenschappelijke erkenningscriteria en het ontvangen wetenschappelijke advies, komen alle gemeenten van waaruit schademeldingen werden ingediend in aanmerking om erkend te worden.

Art. 3. Voor schade aan de landbouwproductie kan alleen een tegemoetkoming worden verleend als het productieverlies per landbouwer en per teelt op het teeltareaal van het bedrijf meer dan 30% bedraagt.

Art. 4. Opname van de Staatssteunregels, vervat in artikel 25 van Verordening (EU) nr. 2022/2472 van de Commissie van 14 december 2022 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie L327 van 21 december 2022.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het Vlaams Rampenfonds heeft 871 schademeldingen ontvangen, die betrekking hebben op 251 gemeenten voor een totaal gemeld schadebedrag van 57 miljoen EUR.

Rekening houdend met de wetenschappelijke erkenningscriteria en de ontvangen wetenschappelijke adviezen, komen alle gemeenten van waaruit schademeldingen ingediend werden in aanmerking om erkend te worden.

Het gemeld schadebedrag is slechts een indicatieve raming van de schade. Ze gebeurde door de getroffen zelf. Pas na de erkenning van de ramp, wanneer de ingediende aanvragen tot een tegemoetkoming administratief zijn onderzocht, de deskundigenverslagen zijn opgesteld en de vergoedingsbeslissingen zijn genomen, kan een adequaat zicht verkregen worden op de totale budgettaire impact van de droogte van 2022. Op dat moment dient voorliggende budgetprognose te worden geëvalueerd.

Om een correctie van het benodigde budget in te schatten moet rekening gehouden worden met volgende:

- Aangezien het weersverschijnsel droogte valt onder de ongunstige weersomstandigheden die in principe verzekerd kunnen worden door een brede weersverzekering (BWV) (artikel 6, 6° van voormeld decreet van 5 april 2019), zijn de afbouwende vergoedingsregels van artikel 27 van het decreet van 5 april 2019 voor schade aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten van toepassing. Het Rampenfonds komt slechts gedeeltelijk tussen voor de niet-verzekerde schade en op voorwaarde dat er minimum 25% van de teeltschade werd verzekerd door een BWV.
- Op het nettobedrag van elke aanvaarde schadedossier zijn de vergoedingsregels (vrijstelling van 500 EUR en coëfficiëntenberekening) van toepassing, zoals bepaald in hoofdstuk 6 van het besluit van 30 oktober 2020. Een maximale vergoeding van 113.650 EUR per dossier is voorzien.

Ons baserend op de ervaringen m.b.t eerder uitbetaalde schadevergoedingen voor droogte 2020 (ongeveer de helft van de dossiers zijn helemaal afgehandeld), kan worden afgeleid dat:

- de verhouding tussen het totale bedrag van alle gevraagde schadevergoedingen ten opzichte van de vooraf gemelde schade ongeveer 36% bedraagt;
- de verhouding tussen de effectief uitbetaalde schadevergoedingen ten opzichte van wat de gevraagde vergoedingen ongeveer 19% bedraagt.

Hier dient uitdrukkelijk vermeld te worden dat dit de eerste ervaringsgegevens zijn van de verwerking van de eerste droogteramp in het kader van de vernieuwde regelgeving m.b.t. rampen (eerder vermelde decreet en besluit). De mogelijke variantie op de hierboven vermelde factoren is dus zeer aanzienlijk.

Daarnaast werd er rekening gehouden met het gegeven dat de vergoedingspercentages voor de schade aan niet-verzekerde teelten en niet-binnengehaalde oogsten in 2022 40% lager zullen liggen dan deze in 2020 omwille van de afbouwende vergoedingsregels zoals voorzien in art. 27 van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest.

Rekening houdend met de hoger vermelde ratio's en parameters kan er een zeer voorzichtige en alleszins voorlopige raming gemaakt worden van de budgettaire impact zoals berekend als volgt:

57 miljoen EURO gemelde schade x 0,36 x 0,19 x 0,6 = 2,3 miljoen EUR.

Dit bedrag kan bijgesteld worden zodra alle schadedossiers ontvangen zijn en er zicht is op de totaal aangevraagde schadevergoeding.

Dit budget zal in tijd grotendeels gespreid zijn in 2024 en 2025.

De schadevergoedingen worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

Voor de financiering van het nieuwe systeem (premiesubsidie en schadevergoeding door rampenfonds voor rampen erkend vanaf 1/1/2020) wordt vanaf de begrotingsopmaak 2020 voor maximaal 13 miljoen euro jaarlijks beroep gedaan op het Vlaams Fonds voor Lastendelging. Indien een tekort wordt vastgesteld in een bepaald jaar wordt dit bedrag met maximaal 7 miljoen euro verhoogd afkomstig van de landbouwbegroting. Indien deze middelen niet zouden volstaan in een welbepaald jaar wordt de financiering van het ontbrekende saldo in de Vlaamse Regering besproken.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft in principe geen weerslag op het personeel en de werkingsuitgaven van de lokale besturen. Ingeval van schade kan evenwel een bestuur na de erkenning een tegemoetkoming als schadelijder vragen.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering en publicatie van het erkenningsbesluit in het Belgisch Staatsblad kunnen de getroffen personen van deze gemeenten tot het einde van de derde maand volgend op de maand van publicatie van het erkenningsbesluit een aanvraag voor het bekomen van een tegemoetkoming indienen bij het Vlaams Rampenfonds.

Na de erkenning van een ramp door de Vlaamse Regering meldt het Vlaams Rampenfonds de ramp aan bij de Europese Commissie, zodat deze de bevestiging krijgt dat de uitgekeerde tegemoetkomingen conform de Europese Staatssteunregels verlopen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering waarbij de droogte die zich voordeed van 01/03/2022 tot en met 31/08/2022 als een ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van die ramp wordt afgebakend.

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de rampenschade, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Jan JAMBON

Bijlagen:

- Ontwerp van erkenningsbesluit
- Advies van KMI van 30/03/2023
- Aanstiplijst KMI
- advies Inspectie van Financiën
- begrotingsakkoord